

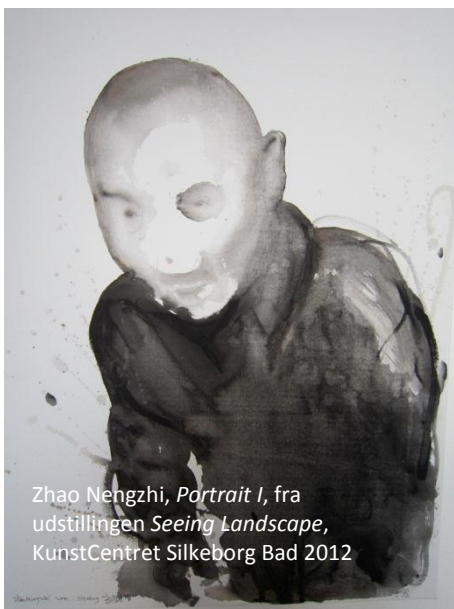
OPGAVE 4

MENNESKESKILDRING

’

Et godt portræt giver et indblik i to personer – den portrætterede og kunstneren.

Henrik Bering, *Portrættet har to sider*, 2006

Zhao Nengzhi, *Portrait I*, fra udstillingen *Seeing Landscape*, KunstCentret Silkeborg Bad 2012

Song Yongping, *Portrait*, fra udstillingen *Seeing Landscape*, KunstCentret Silkeborg Bad 2012

IVÆRFAGLIGE MULIGHEDER

Billedkunst/Historie:

Der arbejdes med portrætter, der kan betragtes som typiske for den tid, de er produceret i. Der arbejdes med de politiske, sociale og kulturelle kontekster ved hvert værk. Klassen kunne eksempelvis inddeles i mindre grupper, og have ansvar for ét værk og den tilhørende historiske periode.

BEREGNET TID, minimum

- 1 lektion til forberedelse.
- 1 lektion til besøget på KunstCentret Silkeborg Bad.
- 1 lektion til fremlæggelser.
- 2 lektioner til fremstilling af egne portrætter.

Indledning

Kunsten har altid kunnet vise et billede af, hvordan mennesket har opfattet sig selv og dets omverden. Portrættet kan ikke alene benyttes til at fremstille et menneskes ydre og indre og eventuelle position, det kan også benyttes til at aflæse, hvorledes kunstneren ser sig selv og sin omverden. Det danske ord portræt kommer af det oldfranske ord *portraire* (afbilde), som er afledt af det latinske *pro* (frem) og *trahere* (trække), altså at trække frem. Et portræt er altså en billedkunstnerisk fremstilling af et menneske (herunder også selvportræt), hvor kunstneren 'trækker' den portrætteredes særlige kendetegn frem. Portrætter kan enten gengive en persons ydre, udseende, eller gå bagom og tolke personens indre, psyke.

Portrættets historie

Portrættet har gennem kunsthistorien varieret, om der har været lagt vægt på det ydre, det *repræsentative* portræt, eller den indre karakteristik, det *intimiserende* portræt.

I den romerske antik blev portrættet benyttet til at portrætere kejseren. Dette blev gjort gennem en idealiseret afbildning for at understrege kejserens guddommelige status og magt. Det idealiserede portræt gjorde sig ligeledes gældende i den romerske antik, hvor kejsere som Marcus Aurelius, Julius Cæsar og Konstantin den Store lod sig forevige. I middelalderen blev der ikke fokuseret på én person, for profilportrættet blev fremtrædende, så man herigennem

tydeligt kunne aflæse familieligheder og klasse.

I renæssancen blev det individualiserede menneske sat i centrum, og det personlige portræt blev igen det foretrukne. I det nye borgerskab benyttedes portrættet til at understrege deres nyvundne status.

I barokken og rokokoen portrætteredes personer med lethed og ynde. Portrættet blev et håndværk, som kunstneren skulle tjene penge på og leve af.

I 1700- og 1800-tallet var portrættet af familien vigtigt. Det understregede den nye borgerlige kultur og prioriteringen af det hjemlige.

I samtidskunsten er de fleste menneskeskildringer nære og fortrolige. Disse bruges til at udtrykke en søgen efter *hvem er jeg?*

UNDERVISNINGS- FORLØB

Før besøget

Eleverne ser på ikoniske portrætter fra forskellige nedslag i kunsthistorien. På den måde danner de sig et klart billede af, hvorledes portrætgenren har udviklet sig. Eleverne ser på portrætter fra samtiden, og på klassen tales der om, hvilke karakteristika man kan sætte på et portræt fra nutiden.

Under besøget

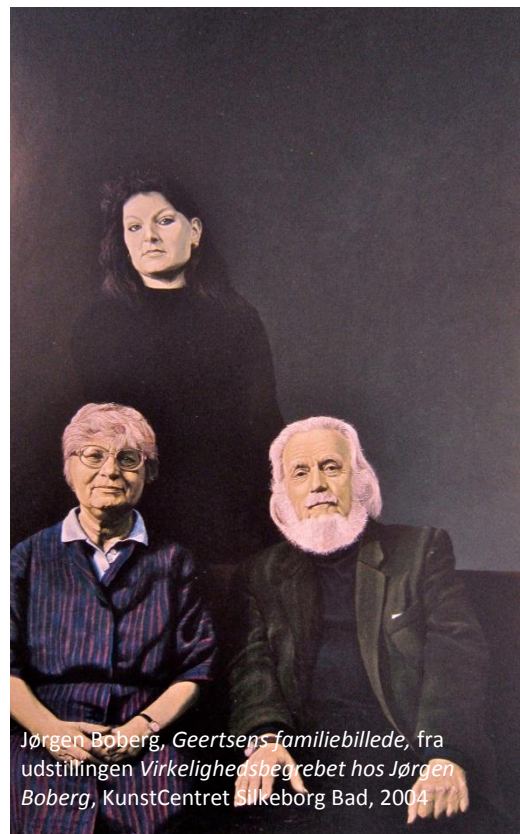
Eleverne inddeles i grupper på 3-4 personer. Grupperne udvælger et portræt, som de gerne vil arbejde videre med. Ved hjælp af *Analyse til Samtidskunst* foretager de en grundig analyse af værkets form og indhold. Det er vigtigt at fokusere på, hvilke virkemidler kunstneren har benyttet for at få personens personlighed frem, og hvad kunstnerens forhold er til den portrætterede. Det valgte værk kan eventuelt dokumenteres fotografisk med egen mobiltelefon.

Efter besøget

Eleverne fremlægger deres betragtninger på klassen. Eleverne skal producere et portræt af sig selv, et familiemedlem, en klassekammerat eller en helt anden. Det er vigtigt at eleverne efterfølgende øver sig i at argumentere for valg af form og indhold.

VÆRKEKSEMPLER

Se Værklister, opgave 4

Jørgen Boberg, *Geertsens familie*, fra udstillingen *Virkelighedsbegrebet hos Jørgen Boberg*, KunstCentret Silkeborg Bad, 2004

KILDER

Den Store Danske Encyklopædi, *Portræt*, 2009-2012

Poul Gernes, *Portrætter*, 1983

Henrik Bering, *Portrættet har to sider*, 2006